

ASBÓTH ORSOLYA

Az elévülés intézményéről a bírói gyakorlatban

ABSTRACT

The aim of this publication is to present one of the legal institutions of Hungarian civil law, the statute of limitations, and its legal effects, with special regard to the calculation and the expiration of the statute of limitations. Through concrete court case decisions, I intend to highlight which grounds, according to the applicable judicial practice, are considered to be “excusable grounds” to be examined in the course of the statute of limitations and not listed in the law, with special emphasis on court decisions that were made in the course of the relationship between the out-of-court negotiations and the discussions between the claimant and the debtor, and the statute of limitations.

Keywords: limitation period and its calculation ■ expiration of the limitation period
■ excusable cause ■ out-of-court negotiations between the parties

I. BEVEZETŐ

Az elévülés az igazságszolgáltatás munkájának a hatékonyságát segíti, a megalapozott ítéletek meghozatalát eredményezi, valamint a bíróság tehermentesítését szolgálja.

A jogpolitikai indoka elsősorban az, hogy az indokolatlanul hosszú ideig nem érvényesített követelések állami úton való kikényszeríthetőségét megszüntesse, valamint a követelés kötelezettje a követelés jogosult általi érvényesítése tekintetében ne maradjon indokolatlanul hosszú ideig bizonytalanságban, illetve a joggyakorlás hosszabb időn át való elmulasztása arra enged következtetni, hogy a jogosultnak az igényhez fűződő érdeke is csökkent, vagy megszűnt.^[1]

Lábady Tamás megfogalmazása szerint az elévülés abban különbözik a záros (praeclusiv) határidőtől, hogy az nem szünteti meg magát az alanyi jogot, hanem csak igényszüntető kifogást alapít a kötelezett javára... az elévülés nem igény nélküli alanyi jogi helyzet, mert az elévülés a jog bírói úton való érvényesítését nem zárja ki, csak korlátozza.^[2]

[1] BH41/2013.

[2] Lábady, 1997, 281.

II. AZ ELÉVÜLÉS JOGINTÉZMÉNYE ÁLTALÁNOSÁGBAN

A hatályos Polgári Törvénykönyvről szóló, 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) előkészítése során az elévülésre vonatkozó jogszabályi rendelkezések pontosabb megfogalmazására került sor a korábbi szabályozáshoz képest. Az elévülést szabályozó fejezet 6:21. §-a az időmúlás joghatásáról rendelkezik, amely szerint jogosultság gyakorlására és követelés érvényesítésére jogszabályban előírt határidő jogvesztéssel akkor jár, ha ezt jogszabály kifejezetten így rendeli. Ha a határidő nem jogvesztő, arra az elévülés szabályait kell alkalmazni.

Ezen jogszabályi rendelkezés meghatározza azt, hogy az idő múlása milyen hatással lehet a kötelmi jogviszonyokban, és egyértelművé teszi, hogy az időmúlásnak az igények érvényesíthetősége szempontjából kétféle anyagi jogi joghatása van: az elévülés és a jogvesztés.

Az egyik esetben a jogszabályban előírt határidő eltelte megszünteti azt a jogosultságot vagy azt a követelést, amelynek érvényesítésére a jogszabály a határidőt szabta.^[3] Az ilyen határidőket nevezzük jogvesztő határidőnek. A jogvesztő határidő elteltével maga az anyagi jogi jogosultság szűnik meg, és egy határidő akkor tekinthető jogvesztő jellegűnek, ha ezt maga a jogszabály kifejezetten kimondja.^[4]

A Ptk. 3:167. § (4) bekezdésében a korlátolt felelősségű társaságra vonatkozó szabályok között bevezetésre került egy egyéves, jogvesztő megtámadási határidő, amely szerint az üzletrész másokat megelőző megszerzésére irányuló jog megsértésével kötött szerződés hatálytalanságának megállapítása iránt a szerződéskötéstől számított egyéves jogvesztő határidőn belül lehet pert indítani, illetve a Ptk. 3:33. § (2) bekezdése alapján 30 napos jogvesztő határidő vonatkozik a hitelezői igényérvényesítésre az önálló jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egységgel szemben.

A kiskorút megillető tartásdíj vonatkozásában az új Ptk. a három évnél régebbi tartási követelés bírósági érvényesítését kizárja.^[5] Utalok e körben a PK. 34. számú állásfoglalásra, amely a végrehajthatóvá vált, elsőfokon kiszabott és teljesített tartásdíj visszakövetelését nem tette lehetővé akkor sem, ha a másodfokú bíróság eltérően döntött erről, hanem a jogosulttal szemben fennálló egyéb követelésbe engedte beszámítani, még akkor is, ha a beszámítandó követelés nem bírósági ítéleten vagy más végrehajtandó határozaton alapul. A Kúria 1/2014. Polgári jogegységi határozata az új Ptk. alapján elbírálendő ügyekben irányadó elvi iránymutatásokról továbbra is alkalmazandónak tekinti a PK. 34. számú állásfoglalást.

A Legfelsőbb Bíróság (jelenleg Kúria) 4/2003. Polgári jogegységi határozatának indokolása szerint a jogvesztés súlyos következménye csak a jogszabály kifejezett rendelkezése alapján állhat be. Erre a Legfelsőbb Bíróság több határo-

[3] Bíró et al., 2013, 60.

[4] Bíró et al., 2013, 60.

[5] Ptk. 4:208. § (3) bekezdés 2. mondata.

zatban is rámutatott, így például a Pfv.I.22.629/1993/4. számú eseti döntésben. Ez jelent meg tételes jogi normaként a Ptk. 6:21. §-ában. Létezik azonban olyan bírói felfogás is, amely szerint az anyagi jogi határidő elmulasztása – ellenkező rendelkezés hiányában – jogvesztéssel jár. A jogegységi tanács ez utóbbi állásponttal nem ért egyet.^[6]

Ha egy határidőt jogszabály nem minősít jogvesztőnek, azaz nem fűzi a határidő leteltéhez az érvényesíthető jog megszűnését, akkor a határidő elévülési jellegűnek tekinthető, ami azt jelenti, hogy maga a jogosultság a határidő letelte ellenére nem szűnik meg, azaz a teljesítésre vonatkozó kötelezettség fennmarad, csak annak bírósági úton való érvényesíthetőségevész el.^[7]

Ezt a Ptk. 6:23. § (1) bekezdése tartalmazza, amely szerint ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az elévült követelést bírósági eljárásban nem lehet érvényesíteni. A Ptk. Hatodik Könyvében az időmúlásnak a kötelmi jogi jogviszonyokra gyakorolt hatásáról van szó, és az elévülés intézményét a kötelmekre vonatkozó közös rendelkezések között helyezi el, tekintettel arra, hogy az elévülés nem csak a szerződésből eredő követelések esetében merül fel.

Kiemelendő, hogy a tulajdoni igények elévülésének kizártságát a Ptk. 5:35. §-a tartalmazza. Kérdésként merül fel, hogy mi minősül dologi jogi igénynek. Ide tartozik a tulajdoni és birtokvédelmi kereset, valamint általában minden olyan igény, amely a tulajdonjog védelmére irányul. Nem évül el tehát a túlépítéssel, ráépítéssel és a közös tulajdonnal kapcsolatos igény sem. A házassági vagyoni közösséggel kapcsolatos igények tulajdonjogi igények, amelyeket a házastársak tulajdonjoguk alapján támaszthatnak.^[8] Ezek az igények akkor sem évülnek el, ha azokat a volt házastárs a házassági életközösség megszűnése után házastársával szemben nem érvényesítette, és ilyen igényt csak a másik házastárs halála után, az örökösökkel szemben támaszt.^[9]

A tulajdonjog bejegyzése iránti igény nem tulajdoni, hanem elévülő kötelmi igény.^[10] Az ingatlan adásvételére vonatkozó előszerződés alapján a vevőnek kötelmi igénye keletkezik a végleges adásvételi szerződés megkötésére, amely igény a Ptk. általános szabályai szerint évül el.^[11] Az ingatlan tulajdonosa a kilátás elvesztésével okozott kár megtérítése iránti követelését az öt éves általános elévülési időn belül (mint elévülő kötelmi igényt) érvényesítheti a szomszédos ingatlan tulajdonosával szemben.^[12]

Az irányadó bírói gyakorlat szerint a lakás kiürítése iránti igény viszont nem évül el. A BH18/2003. számú eseti döntés indokolása szerint a felperes nem a tulajdonjog részjogosítványaként, hanem azért kérhette a lakás kiürítésére

[6] 4/2003. Polgári Jogegységi Határozat indokolása.

[7] Bíró et al., 2013, 60.

[8] Török (szerk.), 2004, 1155.

[9] Török (szerk.), 2004, 1155.

[10] BH118/2007., BH61/2005.

[11] BH290/2012.

[12] EBH1687/2007.

való kötelezését, mert a bérlő kijelölési jogával érintett lakásban a bérleti jogviszony megszűnése után jogcím nélküli lakáshasználó maradt vissza. Az időmúlás ténye a jogcím nélküli lakáshasználatot nem változtatta meg, és elévülést sem eredményezett. A jogcím nélküli lakáshasználó ugyanis mindvégig abban a helyzetben – állapotban – van, hogy kiürítési kötelezettség terheli, ezért az igényérvényesítés nincs határidőhöz kötve, és arra a felperes jogosult volt. Arra tekintettel, hogy az elévülés nem szünteti meg a kötelmet, az elévülés nem akadályozza az ún. megállapítási keresetnek. Az elévülés intézményét a követelésekre vonatkozóan anyagi jogszabály, a Ptk. szabályozza, ez az intézmény tehát az eljárásjogi jogszabályban rögzített megállapítási kereset elbírálása során nem érvényesül.^[13]

A személyiségi jogok személyhez kötöttek, csak személyesen gyakorolhatóak és forgalomképtelenek, ezért az elévülésük fogalmilag kizárt.^[14] Csak azok a jogsértések válnak kötelmi jellegűvé, amelyek kötelemnek minősülnek, azaz amelyek tartalma kötelemként értelmezhető.^[15] A személyiségi jog megsértéséből eredő kártérítési igényre, illetve a sérelemdíj iránti igényre a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni.

III. AZ ELÉVÜLÉSI IDŐ SZÁMÍTÁSA

A Ptk. a korábban hatályban volt Polgári Törvénykönyvről szóló, 1959. évi IV. törvényben lévő szabályozást fenntartotta, és az általános elévülési időn nem változtatott, a kötelmi jogi igények főszabály szerint öt év alatt évülnek el. A Ptk. 6:22. § (1) bekezdése kimondja, hogy ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a követelések öt év alatt évülnek el.

Felmerül az a kérdés, hogy mely időponttól számítsuk az elévülési időt. A Ptk. rendelkezése szerint az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé válik.^[16] A határidők számításáról a Ptk. 8:3. §-a rendelkezik, amely szerint a jognyilatkozat megtételére vagy egyéb magatartás tanúsítására napokban megállapított határidőbe a kezdőnapot nem kell beleszámítani. A (2) bekezdés szerint a hetekben, hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely elnevezésénél vagy számánál fogva megfelel a kezdőnapnak. Ha ilyen nap az utolsó hónapban nincs, a határidő a hónap utolsó napján jár le. A (3) bekezdés alapján, ha a határidő utolsó napja munkaszüneti nap, a határidő a következő munkanapon jár le. A Ptk. 8:3. § (2) bekezdésére figyelemmel az elévülés öt év elteltével azon a napon következik be, amely megfelel a kezdő napnak. A kötelmi jogi érvényesíthetőség időpontja rendszerint a követelés lejárata. Ha

[13] BH652/1996.

[14] Csehi, 2016, 4.

[15] Csehi, 2016, 12.

[16] Ptk. 6.22. § (2) bekezdése.

a kötelem teljesítése nincsen határidőhöz kötve, akkor a követelés már a kötelem keletkezésével érvényesíthetővé válik.^[17]

A negatív kötelemből eredő igény akkor válik érvényesíthetővé (s így esedékessé), amikor a kötelezett a kötelem tartalmával ellentétes magatartást tanúsítja.^[18]

A teljesítés időpontját a felek határnap – az a nap, amikor a szolgáltatást teljesíteni kell –, valamint határidő – az az időszak, amely az adós rendelkezésére áll a teljesítéshez – meghatározásával állapítják meg.^[19] Határnap tűzése esetén a szolgáltatást ezen a napon kell teljesíteni. Határidő megjelölése esetén a szolgáltatás a meghatározott időtartamon belül bármikor teljesíthető, kivéve, ha az eset körülményeiből az következik, hogy a jogosult választhatja meg a teljesítés időpontját.^[20] Határidő esetén az elévülés a határidő lejártakor kezdődik, bár a követelés a határidő kezdetétől létezik, és a kötelezettnek teljesítenie kell. Ha a szolgáltatás ismétlődő jellegű, akkor az egyes követelések külön-külön válnak esedékessé.^[21] Ha a felek megállapodása nem tér ki a teljesítés időpontjára, a törvény szerint az a szolgáltatás rendeltetéséből eredően határozandó meg,^[22] ennek hiányában a kötelezettség a teljesítés előkészítéséhez szükséges idő elteltevel teljesítendő.^[23]

A szerződésekből eredő követelések esedékességét többnyire a szerződés határozza meg, ha ezt nem határozza meg, akkor felek között kialakult gyakorlat, valamint az adott üzletágban kialakult szokás szerint állapítható meg.^[24] Ha teljesítési határidő a szerződésben nincs megállapítva, és az a szolgáltatás rendeltetéséből sem állapítható meg minden kétség nélkül, bármelyik fél a másik fél egyidejű teljesítését követelheti.^[25] Ha pedig a felek egyidejű teljesítésre kötelesek, egyik fél sem köteles saját szolgáltatását teljesíteni addig, amíg a másik fél a szolgáltatást fel nem ajánlja.^[26] A szolgáltatás tehát ilyen esetben akkor esedékes, amikor a másik fél saját szolgáltatását már felajánlotta.^[27] Az ingyenes szolgáltatás teljesítése akkor esedékes, amikor a jogosult erre kötelezettet felhívja.^[28] Ennek megfelelően az elévülés is ezekkel az időpontokkal kezdődik.^[29] Nem válik a követelés a lejáratkor sem esedékessé, ha a kötelezettnek a teljesítéssel

[17] Osztovics (szerk.), 2014, 70.

[18] Osztovics (szerk.), 2014, 70.

[19] Ptk. 6.:35. § (1) bekezdés második mondata.

[20] Ptk. 6.:35. § (1) bekezdés harmadik mondata.

[21] Csehi, 2019, 106.

[22] Ptk. 6.:35. § (2) bekezdés.

[23] Ptk. 6.:35. § (3) bekezdés.

[24] Török (szerk.), 2004, 1162.

[25] Török (szerk.), 2004, 1162.

[26] Török (szerk.), 2004, 1162.

[27] Török (szerk.), 2004, 1162.

[28] Török (szerk.), 2004, 1162.

[29] Török (szerk.), 2004, 1162.

elől kell járnia, azonban biztosítékadás hiányában a szolgáltatást visszatarthatja.^[30] Erre pedig akkor van joga, ha a szolgáltatást részletekben kell teljesíteni – és a másik fél saját szolgáltatásával késedelembe esik –, amíg a késedelem tart.^[31]

A pénzszolgáltatás teljesítésének idejére a Ptk. 6:130. §-a tartalmaz rendelkezéseket, azaz, főszabály szerint ha felek a szerződésben a pénztartozás teljesítési idejét nem határozták meg, a pénztartozást a jogosult fizetési felszólításának vagy számlájának kézhezvételétől számított harminc napon belül kell teljesíteni. Ha a pénztartozás fizetésére kötelezett szerződő hatóság, a szerződő hatóságnak nem minősülő vállalkozással kötött szerződése esetén pénztartozását a jogosult fizetési felszólításának vagy számlájának kézhezvételétől számított harminc napon belül köteles teljesíteni, ebben az esetben a számla kézhezvételének napja nem képezheti a felek között érvényes megállapodás tárgyát.

Továbbá a Ptk. 6:532. §-a szerint a kártérítési igény a kár bekövetkeztekor nyomban esedékessé válik, illetve a Ptk. 6:533. § (2) bekezdése szerint az elévülés a járadékkövetelés egységére egységesen akkor kezdődik, amikor a járadékkövetelést megalapozó kár első ízben jelentkezik.

A késedelmi kamat esedékessége feltételezi a pénztartozás esedékessé válását, a késedelmi kamat a késedelem időtartamára jár, erre az időszakra számítandó.^[32]

A Ptk. az általános elévülési időtől eltérően rövidebb elévülési időt állapít meg, például a jogosult kellékszavatossági igénye a teljesítés időpontjától számított egy év alatt évül el,^[33] a bűncselekménnyel okozott kár esetén a követelés öt éven túl sem évül el mindaddig, amíg a bűncselekmény büntethetősége el nem évül,^[34] valamint a vadászható állat által okozott kárból eredő kártérítési követelés három év alatt évül el,^[35] illetve a veszélyes üzemi felelősségből eredő kártérítési követelés három év alatt évül el.^[36] Ha az elévülési idő tartama alatt a jogszabályban meghatározott elévülési idő módosul, – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a követelés elévülésére az új jogszabályt kell alkalmazni.

1. A diszpozitívás elvének érvényesülése

A Ptk. elévülésre vonatkozó szabályaival kapcsolatban nagyon hamar felmerült az a kérdés, hogy mennyiben tekinthetők ezek a törvényi rendelkezések eltérést engedő jogszabályoknak.

A Ptk. a diszpozitivitás elvét nem csak a szerződési jog alapelvei között mond-

[30] Török (szerk.), 2004, 1162.

[31] Török (szerk.), 2004, 1162.

[32] Ptk.6:48. §.

[33] Ptk. 6:163. § (1) bekezdés.

[34] Ptk. 6:533. §.

[35] Ptk. 6:563. §.

[36] Ptk. 6.538. §.

ja ki a Ptk. 6:59. § (2) bekezdésében, hanem a kötelmek közös szabályai között, a Ptk. 6:1. § (3) bekezdésében is rögzíti, amely szerint a kötelmeknek a felek jogaira és kötelezettségeire vonatkozó közös szabályaitól a felek egyező akarattal eltérhetnek, ha e törvény az eltérést nem tiltja. A kötelmek közös szabályainak diszpozitív természetéből tehát az következik, hogy az adott jogviszony alanyai (mindenekelőtt: a szerződő felek) a törvényesnél akár rövidebb, akár hosszabb elévülési határidőben megállapodhatnak. Ez összhangban van a szerződő felek autonómiájának fokozottabb elismerésével. A törvény e tekintetben megváltoztatja a hatályos jogot, amely rövidebb elévülési határidő megállapítását korlátok nélkül lehetővé tette, de az elévülési határidő meghosszabbítására csak egy évnél rövidebb határidő esetében adott lehetőséget.^[37] A Ptk. ezzel a korlátozással nyilvánvalóan a bizonyítás nehezebbé válását kívánta megelőzni.^[38] A törvény viszont abból indul ki, hogy a bizonyítási nehézségeknek a hosszabb elévülési határidő kikötése miatti növekedése miatt nem indokolt a felek autonómiáját csorbítani, a felek ugyanis ilyenkor maguk vállalják a bizonyítás esetleges elnehezülését.^[39]

A törvény kifejezetten írásbeli alakszerűséghez köti az elévülési idő törvénytől eltérő megváltoztatására irányuló megállapodást, mivel azt írásba kell foglalni ahhoz, hogy érvényes legyen.^[40] Fontos megjegyezni a Ptk. 6:22. § (4) bekezdésében is rögzített azon törvényi szabályozást, hogy a szerződő felek autonómiája nem terjedhet odáig, hogy kizárják az elévülést, mivel az elévülést kizáró megállapodás semmis.

IV. AZ ELÉVÜLÉS JOGHATÁSA

Az elévülés legfontosabb joghatása az, amit a Ptk. kifejezetten ki is mond, hogy az alanyi jogot bírósági úton nem lehet érvényesíteni, vagyis az alanyi jog elveszíti az ún. igény állapotát.^[41] Ennek az indoka az, hogy ha a jogosult hosszabb időn keresztül nem tesz lépéseket annak érdekében, hogy a követelést érvényesítse, akkor ebből az következik, hogy a jogosultnak a teljesítéshez fűződő érdeke csökkent vagy éppenséggel meg is szűnt, s ezért már nem szükséges állami segédletet biztosítani a kikényszerítéshez, egyébként is az idő múlásával egyre nehezebbé válik a bizonyítás, ami kétséges teszi az állami beavatkozás indokoltságát, megalapozottságát.^[42] Fontos megjegyezni azt, hogy az elévülés nem szünteti meg a

[37] Vékás – Gárdos (szerk.), 2021.

[38] Vékás – Gárdos (szerk.), 2021.

[39] Vékás – Gárdos (szerk.), 2021.

[40] Ptk. 6:22. § (3) bekezdése.

[41] Ptk. 6:23. § (1) bekezdése.

[42] Bíró et al., 2013, 62.

kötelmet.^[43] Az önkéntesen teljesített elévült követelést visszakövetelni nem lehet, mivel a követelés elévülése a követelés létét nem szünteti meg, az nem minősül tartozatlan teljesítésnek, a kötelezettség az elévülés ellenére fennáll.^[44] Az önként teljesített szolgáltatás azzal az indokkal sem követelhető vissza, hogy a kötelezett a teljesítéskor a követelés elévüléséről nem tudott.

A jelenleg hatályos jogszabályok között nincs olyan, amely alapján az elévülés kifogás nélkül figyelembe vehető a bíróság részéről. Az elévülést a bírósági vagy hatósági eljárásban hivatalból nem, kizárólag kérelemre lehet figyelembe venni. Amennyiben elévült követelés érvényesítése iránti a jogosult eljárást indít, akkor a bíróság – hiába észleli hivatalból azt, hogy az elévülési idő eltelt – kizárólag a kötelezett elévülési kifogásának előterjesztését követően vizsgálja, hogy az adott követelés elévült-e vagy sem.

Az elévült követelés és a bírósági úton nem érvényesíthető egyéb követelés között az a különbség, hogy az utóbbi esetben a bírósági úton való érvényesítés kizártságát hivatalból veszi figyelembe a bíróság, míg a követelés elévülése nem vehető hivatalból figyelembe. Ez a különbségtétel azzal magyarázható, hogy az elévült követelés keletkezése idején nem volt olyan jellegű, amely hatósági jogsegély megvonását indokoltá tenné, csak utólag keletkezett olyan akadály (az időmúlás és a jogérvényesítés elmulasztása), amely a bírósági jogsegélyt kizárja.^[45]

A fő- és mellékkövetelések viszonyában a törvény kifejezetten kimondja, hogy a főkövetelés elévülésével az attól függő mellékkövetelések is elévülnek.^[46] Ilyen mellékkövetelés a kamat, foglaló, bánatpénz és kötbér. Ezzel összefüggésben mondta ki a Legfelsőbb bíróság a BH273/1979. számú eseti döntésében, hogy a felperes által követelt késedelmi kamat a főköveteléstől függő mellékkövetelés. Ezek a mellékkövetelések annyi idő alatt évülnek el, mint a főkövetelés. Ez azzal indokolható, hogy az említett mellékkövetelések a főköveteléstől függenek, azzal szoros gazdasági egységet alkotnak.

Ha azonban a mellékkötelezettség különválik a főkötelezettségtől, azzal gazdaságilag nem függ össze, akkor az elévülés szempontjából is önálló lesz, ilyenek tekinthető például a követelést biztosító óvadék.^[47] Azonban ez fordítva nem igaz, azaz ha a mellékkövetelés elévülése előbb következik be, mint a főkövetelésé, akkor ez még nem vonja maga után a főkövetelés elévülését.^[48]

A bírósági határozatban megállapított költségek jogerős megítélésüktől kezdődően a főköveteléstől független mellékkövetelésekké válnak. A bírósági gyakorlat szerint a jogerősen megítélt perköltség elévülését a főkövetelés elévülésétől függetlenül kell megállapítani.^[49]

[43] BH652/1996.

[44] Ptk. 6:23. § (2) bekezdése.

[45] Török (szerk.), 2014, 1154.

[46] Ptk. 6:23. § (3) bekezdése.

[47] Török (szerk.), 2014, 1160.

[48] Ptk. 6:23. § (3) bekezdése.

[49] Török (szerk.), 2014, 1160.

Ezzel kapcsolatban érdemes megjegyezni, hogy az elévülés kiterjed a jelzálogjogra és a kezességre is. A követelés elévülése ugyanis megszünteti az azt biztosító jelzálogjogot, függetlenül attól, hogy ki a jelzálogjoggal terhelt ingatlan tulajdonosa.

V. AZ ELÉVÜLÉS NYUGVÁSA

1. Az elévülés idő számítása

Az elévülés nyugvása az elévülési határidőt meghosszabbítja. A nyugvás alatt az idő múlása megáll, majd a nyugvás befejeződésével folytatódik. Nyugvás esetén az elévülési idő nem a nyugvás időtartamával, hanem a törvény által előre, általánosan jelleggel meghatározott időtartammal hosszabbodik meg, vagyis egy évnél hosszabb elévülési idő esetén egy év, ennél rövidebb elévülési idő esetén három hónap.^[50] Ha a nyugvás – öt éves elévülés esetén – az elévülés kezdetétől számított két év múlva véget ér, a jogosult további három évig érvényesítheti igényét, ha azonban az elévülési idő eltelt, vagy abból már csak – például – két hónap van hátra, a jogosultnak egy év áll rendelkezésére az igénye érvényesítésére.^[51]

Azt az időtartamot, amely a menthető ok megszűnte után még a jogosult rendelkezésére áll igénye érvényesítésére, a törvény úgy állapítja meg, hogy az még biztosítsa a jogosult számára az igényérvényesítés előkészítéséhez, a szükséges bizonyítékok (például szakértői vélemények) beszerzéséhez szükséges időt, ugyanakkor arányban álljon az eredeti elévülési idővel is. Erre figyelemmel az általánosan megszabott határidő további egy év, azonban egyéves vagy annál rövidebb elévülési idő esetén csak három hónap. Kérdéssé vált a korábbi bírói gyakorlatban, hogy az igényérvényesítés akadályának megszűnése után kezdődő egyéves vagy három hónapos határidő nyugodhat-e, illetve az megszakítható-e. A Ptk. e kérdésben kialakult bírói gyakorlatot törvénybe iktatva kimondja, hogy nyugvásra már nincs lehetőség, még akkor sem, ha a korábbi menthető ok megszűnte után egy újabb ok merülne fel, ami az igényérvényesítést akadályozza.^[52]

A Ptk. új elévülési rendjében nem irányadó a Legfelsőbb Bíróság korábbi gyakorlata, amely kizárta az elévülés megszakíthatóságát a nyugvás következtében beálló (egyéves vagy három hónapos) határidő tekintetében.^[53] Az 1/2007. Polgári jogegységi határozat 4. pontja elvi jelleggel is kimondta, hogy az elévülés nyugvása fogalmilag kizárja az elévülés megszakadását. A Kúria a 1/2014. Polgári jogegységi Határozata a Ptk. alkalmazása körben nem tartotta fenn az

[50] Ptk. 6:24. § (2) bekezdés.

[51] Vékás – Gárdos (szerk.), 2021.

[52] Török (szerk.), 2004, 1160.

[53] EBH2003.853.

1/2007. Polgári Jogegységi Határozatot, és pedig „az új Ptk. eltérő rendelkezései miatt”. Mindaddig, amíg a követelés érvényesítése bizonyos jogi vagy tényleges akadályokba ütközik, azaz a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni a követelését, az akadályok fennállásának ideje alatt a még meg nem indult elévülés nem indulhat meg, a már megindult elévülési időbe pedig az akadályok időtartamát nem lehet beszámítani. A tv. nem sorolja fel a jogérvényesítésnek azokat az akadályait, amelyek az elévülés nyugvására vezetnek, hanem azt mondja ki, hogy az elévülés nyugvását idézi elő minden olyan esemény, amely miatt a jogosult követelését menthető okból nem tudja érvényesíteni.^[54]

2. A menthető ok jogértelmezésének kérdése bírósági eseti döntéseken keresztül

Az alapvető jogértelmezési kérdés, hogy mi tekinthető menthető oknak. Ezt a fogalmat a törvény nem értelmezi, tehát a bíróságok megítélésére tartozik esetenként, az adott ügy összes körülményeit figyelembe véve, hogy az az ok, amire a jogosult a késedelmes igényérvényesítés okaként hivatkozik, menthetőnek tekinthető-e. A bírói gyakorlatban számos eseti döntés foglalkozik a „menthető ok” fogalmának értelmezésével, közös jellemzőjük, hogy mindegyikben a jogosult által nem befolyásolható körülmény vezetett a menthető ok megállapítására.

A Szegedi Ítéltábla a Gf.I.30.353/2010. számú eseti döntésében kifejtette, hogy „a menthető ok mérlegelése során nincs helye mechanikus jogalkalmazásnak, ehelyett a jogosult egyedi körülményeinek feltárása szükséges, a perben rendelkezésre álló összes peradat értékelése alapján”.

A bírói döntés először azt a felperesi magatartást vagy mulasztást értékeli, hogy miért késlekedett az igénye érvényesítésével. Az érvényesített felperesi igény elévülése vagy annak hiánya előkérdése a felek közötti, per tárgyát képező jogvitának. Az elévülés nyugvása esetén a bírósági eljárásban a felperesnek kell kimentenie a késedelmes joggyakorlást, őt terheli a bizonyítási teher és a bizonyítatlanság jogkövetkezménye. A bírósági gyakorlat az elévülés nyugvásának a feltételeit méltányosan állapítja meg.

Kazay László szerint az elévülés nyugvására vezet a törvényes képviselő hiánya, a képviselt és a képviselő közötti érdekellentét, a jogosult halála és az örökös személyének tisztázatlansága.^[55]

Az eddigi bírói gyakorlatból egyértelműen megállapítható, hogy menthető okról van szó például akkor

- ha a jogosult nem is tudott arról, hogy érvényesíthető igénye van, például nem tudott a szerződés hibás teljesítéséről, mert bár a teljesítés hibás volt, de a hiba hosszabb ideig nem jelentkezett,^[56]

[54] Ptk. 6:24. § (1) bekezdés.

[55] Kazay, 2012, 539.

[56] EBH2012.P.8.

- a hibás teljesítés esetén az elévülés nyugvását eredményező menthető ok megítélése során annak van jelentősége, hogy az adott hiba fennállta, keletkezési oka, az érdeksérelem nagyságrendje és természetet a laikus megrendelő számára mikor vált egyértelműen felismerhetővé,^[57]
- nyugszik az elévülés, ha a károsult nem szerez tudomást az őt ért kárról,^[58]
- a kártérítési igény elévülése nyugszik akkor is, ha a kár tényéről tudomása van ugyan a károsultnak, de a kár összege csak később derül ki,^[59]
- a szerződés hatálytalanságának a megállapítása iránti követelés elévülése nyugszik addig az időpontig, amíg a jogosult által a szerződéssel elidegenített ingatlan tulajdonjogának és a szerződés érvénytelenségének a megállapítása iránti keresetet a bíróság el nem bírálta,^[60]
- a szerződés teljesítése iránti követelés érvényesítésére nyitva álló határidő nyugszik, amíg a fél által szerződéssel elidegenített vagyontárgy tulajdonjoga visszaszerzése iránt indított érvénytelenségi per folyamatban van, és a fél bízhat annak eredményességében,^[61]
- a tetteges bántalmazással okozott kár megtérítése iránti igény elévülése nem nyugszik csupán amiatt, hogy az elkövetővel szemben indított büntetőeljárás folyamatban van, ha az elkövető személyének és a kár ismeretének hiánya nem akadályozza a károsultat a kárigények érvényesítésében,^[62]
- a megtámadási ok ismeretének hiánya,^[63]
- ha a kötelezett személyében áll elő bizonytalanság (pl. a kötelezett meghal, az örökösök között pedig vita van az örökös személyét illetően is),^[64]
- ha az igény megállapíthatósága egy előzetes – adott esetben peres – eljárás lefolytatásától függ.^[65]

3. A felek közötti peren kívüli tárgyalások és az elévülés nyugvásának kapcsolata a bírói gyakorlat tükrében

A bíróságok ugyancsak menthető oknak tartják azt, ha a jogosult és a kötelezett között tárgyalások folynak az igény érvényesítéséről, s a kötelezett azt

[57] BDT2010.2275.

[58] BH2000.100.

[59] BH1993.313.

[60] EBH1401/2006.

[61] BH2015.64.

[62] BH101/2011.

[63] BH2003.205.

[64] Leszkoven,2021, 1392.

[65] Vékás, 2016, 318.

a látszatot kelti, hogy hajlandó lesz a jogosult igényét teljesíteni, ám amikor az elévülési idő bekövetkezik, elzárkózik a teljesítéstől.

A felek megegyezésre törekvésének objektív jele, ha leülnek tárgyalni, ami kihat az elévülésre: az ilyen közös magatartás a legtöbb jogrendben az elévülés nyugvását eredményezi.^[66] Abban az esetben, ha sikerrel végződnek, és a szerződés módosítását, egyezségkötést vagy legalább a kötelezett tartozás elismerését eredményezik, akkor lényegében ezen megszakító körülmények hatásukat tekintve tipikusan elnyelik a kisebb intenzitású nyugvást. Eredménytelenségük esetén azonban a jogosult hivatkozhat arra, hogy a kötelezett tárgyalásba bocsátkozása reménnyel kecsegtetett, ezért tekintett el a pereskedéstől.^[67]

Itt utalok arra, hogy a közvetítői tevékenységről szóló, 2002. évi LV. törvény 31.§ (2) bekezdés második mondata szerint a közvetítői eljárás eredménytelensége esetén a Ptk.-nak az elévülés nyugvására vonatkozó rendelkezéseiben foglaltak irányadóak.

Az elévülés a tárgyalások megszakadásának tényével folytatódik, illetve ha a felek kifejezetten megállapodnak egy végső határidőben, ameddig tárgyalnak, akkor ettől az időponttól indul újra az elévülés.^[68]

Konkrét eseti döntéseken keresztül, az irányadó bírói gyakorlattal kívánom bemutatni a felek közötti peren kívüli tárgyalások, egyeztetések és az elévülés nyugvásának kapcsolatát.

Kronológiai sorrendben az első eseti döntés a BH1980.470, amely még a régi Ptk. hatálya alatt állt szolgáltatására irányuló szerződéssel kapcsolatban keletkezett. A felperes 1978. szeptember 13-án kártérítési igénnyel lépett fel az alperessel szemben, és 1979. január 2. napján nyújtott be keresetlevelet 66.828 forint megfizetése iránt. Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest 18.870 forint megfizetésére kötelezte. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felperes követelése elévült. tévesnek minősítette az első fokú bíróságnak azt a megállapítását, hogy a felperes bírósági úton 1979. január 2-án érvényesített igényét korábban menthető okból nem tudta érvényesíteni. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a jogviták peren kívüli elintézéséhez fontos érdekek fűződnek. Ezért a peren kívüli tárgyalások folytatását olyan menthető oknak kell tekinteni, amely akadályozta a jogosultat szavatossági igényének a bíróság előtt való érvényesítésében. A felperes tehát 1978. november 14. napjától kezdődően a Ptk. 326. § (2) bekezdésében írt határidőben jogosult volt követelésének bíróság előtti érvényesítésére. Ezen az időn belül – 1979. január 2. napján – pedig a felperes pert indított az alperes ellen, keresetét tehát a követelés elévülése miatt nem lehetett volna elutasítani. A másodfokú bíróságnak ezzel ellentétes álláspontja törvénytért.

A Fővárosi Ítéltábla a Gf.16.40.352/2008/5. számú ítéletében jogkérdésben hozott döntést, amely szerint a felek közötti egyezségi tárgyalások ideje alatt az

[66] Koltay – Landi – Menyárd (szerk.), 2019, 44.

[67] Pusztahelyi, 2015, 176.

[68] Koltay – Landi – Menyárd (szerk.), 2019, 44.

elévülés nyugszik, a tárgyalások eredménytelenségének nyilvánvalóvá válásával a tárgyalások meghiúsulásával az elévülés nyugvása megszűnik. A kiforrott gyakorlat hiánya nem tekinthető az igényérvényesítést akadályozó menthető oknak, a „próbaper” intézményét a polgári jog nem ismeri, nem értékeli. Az ítélet indokolása szerint a bírói gyakorlat a felek közötti egyezségi tárgyalások folytatását az elévülés nyugvását eredményező menthető oknak tekinti. Ebben az esetben az elévülés a tárgyalások ideje alatt nyugszik, a tárgyalások eredménytelenségének nyilvánvalóvá válásával, a tárgyalások meghiúsulásával az elévülés nyugvása megszűnik. Az elévülés körében felperes az alperesi védekezéssel szemben arra is hivatkozott, hogy az elévülés a jogelőddei, közte és az alperes közötti egyeztető tárgyalások folyamatban léte miatt is nyugodott, keresete nem késett el. Ezért az elévülés körében azt kellett vizsgálni, hogy a perbeli követelésekre nézve a felek, illetve jogelődjeik között folytak-e az elévülés nyugvását eredményező érdemi egyeztető tárgyalások, azok meddig tartottak, illetve mikor hiúsultak meg, eredménytelenségük mikor vált nyilvánvalóvá, valamint azt, hogy ezen időponthoz képest a kereset benyújtására törvényes határidőn belül került-e sor. A rendelkezésre álló adatokból, iratokból megállapíthatóan a hitelező a behajthatatlanság tényéről való tudomásszerzést megelőzően már 2000. márciusától illetve áprilistól valamennyi hitelező, így a perbeli követelések eredeti jogosultjainak képviselőjében is egyeztető tárgyalásokat folytatott az alperes jogelődjével a követelések megállapodással történő rendezése érdekében. Az elévülés ezért a perbeli követelések tekintetében is már ettől az időponttól nyugodott. A perbeli követelések rendezésére irányuló egyeztető tárgyalások 2001. április 2-án meghiúsultak, így ebben az időpontban az elévülés ezen okból történő nyugvása megszűnt. A rendelkezésre álló adatokból, bizonyítékokból az sem volt megállapítható, hogy a többi hitelező képviselőjében is eljáró, tárgyaló Kft., illetve maguk a hitelezők és az alperesi jogelőd között bármiféle kifejezett egyetértés, konszenzus alakult volna ki arra nézve, hogy a Kft. által indított per jogerős befejezését, az összecszerűség meghatározása körében jelentkező egyes vitás kérdések e perben történő tisztázását olyan előfeltételnek tekintették volna, amelytől a Kft.-n kívüli hitelezői követelések megállapodással történő rendezését függővé tették. Önmagában pedig az a körülmény, hogy a felperesi jogelőd hitelezők a Kft. által indított per eredménye tükrében, azt felhasználva kívánták követelésük összecszerűségét megjelölni, nem minősül az elévülés nyugvását eredményező menthető oknak, még ha az alperesi jogelőd esetlegesen tett is olyan nyilatkozatot, hogy a per eredményétől függően a többi hitelezői igényt kielégíti. A felperesi jogelődök nem voltak ugyanis elzárva attól, hogy pert indítsanak, s a jogszabályt értelmezve keresetükben a követelésük összegét megjelölik. A kiforrott gyakorlat hiánya tehát szintén nem minősülhet késlekedést kimentő oknak, a próbaper intézményét a polgári jog nem ismeri, értékeli.

A Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett, a Kúria Pfv. VI.20.344/2014/6. számú ítéletének indokolása szerint a felek között egyeztetések indultak. 2010. május 25-én tárgyalást folytattak, majd több levélváltás történt. Az alperes képviselője kifogásolta, hogy bár a szerződés 3 éves beépí-

tési kötelezettséget írt elő, a felperes ezen határidőn belül a beépíthetőség érdekében semmiféle kérelmet nem nyújtott be az illetékes hivatalhoz. A felperes a 2011. március 31-i levelében utalt arra, hogy az árverési felhívás álláspontja szerint félrevezető tájékoztatást tartalmazott, emiatt többek között javasolta a szerződés felbontását és az eredeti állapot helyreállítását.

A másodfokú bíróság szerint alappal hivatkozik a felperes arra, hogy az egyeztetések időtartama alatt, tehát a tárgyalások megszakadásáig, 2011. december 13-ig a megtámadási határidő nyugodott a Ptk. 326. § (2) bekezdése értelmében. A nyugvás megszűnése után azonban a határidő nem kezdődik újra. 2011. december 13-át követően a felperesnek haladéktalanul bíróság előtt kellett volna az igényét érvényesíteni, erre azonban majdnem egy évvel később, csak 2012. november 9-én került sor. A felülvizsgálati eljárás során a Kúria úgy foglalt állást, hogy a felperes arra helytállóan hivatkozott, és ezt a másodfokú bíróság is rögzítette jogerős ítéletében, hogy az egyeztető tárgyalások alatt az állandó bírói gyakorlat szerint a megtámadási határidő, amely elévülési jellegű határidő, a Pp. 326. § (2) bekezdése alapján nyugodott, vagyis a bírói gyakorlat az egyeztető tárgyalások időtartamát úgy tekinti, hogy a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni. A tárgyalások megszakadását követően, amelyet a felperes 2011. december 13. napjában jelölt meg, azonban a Ptk. 326. § (2) bekezdése értelmében, ha egy éves, vagy ennél rövidebb elévülési idő áll fenn, 3 hónapon belül érvényesíteni kell a követelést, amely ilyen esetben akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt.

A Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett, a Kúria Gfv.30.376/2018/6. számú ítéletének indokolása szerint a másodfokú bíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló, 1959. évi IV. törvény 326. § (2) bekezdésében szabályozott, az elévülés nyugvásához vezető körülmények vizsgálatával abból indult ki, hogy a bírói gyakorlat az igényérvényesítés akadályaként kizárólag az igényérvényesítő szempontjából menthető és objektív körülményeket tekinti elfogadhatónak az elévülés nyugvásához. A felperes által e körben megjelölt, az I. rendű alperessel 2016. augusztus 18-tól szeptember 29-ig folytatott egyeztetés – amelynek értékelése és minősítése a felek egyező jogi álláspontjától függetlenül a bíróság feladatába tartozott – a másodfokú bíróság szerint nem eredményezte az elévülés nyugvását. Megállapítható volt ugyanis az egyeztetés tartamának vizsgálatával, hogy a felperes nem tett az I. rendű alperes felé érdemi, a pert elkerülő javaslatot, amely alkalmas lehetett volna az I. rendű alperes ezt követő, egyértelmű nyilatkozatára, hogy a felperes igényét elismeri-e, azt hajlandó-e teljesíteni akár részben, vagy teljes egészében elutasítja. Hangsúlyozta a másodfokú bíróság, hogy a felek egyeztetése csak akkor lehet az elévülésre kihatással, amennyiben a felperes érdemi ajánlatot, javaslatot, igényt, követelést fogalmaz meg az alperessel szemben, amely az alperes részéről vagy teljesíthető, vagy elutasítható. A perbeli levelezésből kitűnően, a felperes feltételezése megerősítéseként bizonyítékot kért az I. rendű alperestől arra, hogy a jogügylet értékaránytalanságát, a felek rosszhiszeműségét cáfolja. A felperes részéről a levelében megfogalmazott kérdés az elévülés nyugvását nem eredményezte, önkéntes vállalása,

hogy a levelezés időtartamára a pert nem indítja meg, nem hosszabbította meg egyoldalúan a törvényben rögzített határidőt. Az elévülési határidő a felszámoló perindításról szóló döntésétől független, a keresetindítást akadályozó objektív tényezőt ugyanakkor a felperes a saját oldalán bizonyítani nem tudott.

Az ügy érdemét illetően abban kellett állást foglalnia a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban, hogy a jogerős ítélet helyesen értelmezte-e a Cstv. 40. § (1) bekezdését, illetve az rPtk. 326. § (2) bekezdését, illetve az rPtk. 326. § (2) bekezdését az elévülési jellegű perindítási határidő megnyílásához vezető tudomásszerzés, valamint az elévülés nyugvása tekintetében. Leszögezi a Kúria, hogy a másodfokú bíróság mind a megtámadás okáról való tudomásszerzés fogalmát, mind pedig az elévülés nyugváshoz vezető, az igényérvényesítést akadályozó menthető okok körét a vonatkozó anyagi jogszabályi rendelkezések megfelelő alkalmazásával vizsgálta: a szubjektív perindítási határidő kezdő időpontját aszerint azonosította, hogy a perindításra jogosult a keresettel támadott szerződés tartalmát és az egyéb releváns körülményeket megismerve, a szerződés megtámadhatóságát felismerte, igényérvényesítés helyzetébe került; az elévülés nyugváshoz vezet, a jogvita peren kívüli orvoslását célzó egyeztetés tekintetében pedig azt a szempontrendszer követte, amelyet iránymutató jelleggel az 1/2012. (VI.21.) PK vélemény tartalmaz.

Ugyancsak a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett, a Kúria Pfv.21.044/2018/9. számú precedensképes határozata biztosítási szolgáltatás tárgyában született. A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás szerint a felperes 2014. március 25-i kockázatviselési kezdettel Casco biztosítást kötött az alperessel egy személygépkocsira. A felperes a Ptk. 6:532. §-a alapján 7.105.800,-Ft és késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Utalt arra, hogy a Ptk. 6:24. § (1) bekezdése az elévülés nyugváására csak egyetlen okot jelölt meg. A felek közötti egyezségi tárgyalás nem jogszabályban megjelölt ok. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak az elévülés megszakítása és nyugvása körében kifejtett álláspontjával. A felek tárgyalása nem zárta el a felperest az igénye bíróság előtti érvényesítésétől. Az elévülés nyugváására okot adó menthető körülmény sem állt fenn adott esetben (Ptk. 6:24. § (1) bekezdése). Objektív akadályozó körülményt pedig maga sem állított. Nem volt tehát megállapítható sem az elévülés megszakítása, sem nyugvása. A Kúria a felülvizsgálati eljárás során rámutatott arra, hogy az elévülés nyugvása körében a másodfokú bíróság helyesen foglalt állást. A jogerős ítélet indokolásában kifejtettekkel a Kúria egyetértett. A felperes a perben nem adott elő semmilyen olyan körülményt, amely az elévülés időn belül az igényérvényesítésben akadályozta volna.

VI. ÖSSZEFOGLALÁS

A hivatkozott bírósági eseti döntések alapján levonható az a következtetés, amely szerint az adott ügy egyedi tényállási elemei, a rendelkezésre álló bizonyítékok és a bizonyítási eljárás eredménye alapján ítélandó meg a bíróság által érdemi döntéssel, ítélettel az, hogy a jogosulti igény elévült-e vagy sem, valamint az elévülés nyugvása bekövetkezett-e vagy nem. Amennyiben pedig bekövetkezett, akkor mely időponttól mely időpontig, illetve annak a számítási módja. A magyar törvényi szabályozás előnye az, hogy mindig a konkrét ügy adott tényállása alapján (tehát tényállásfüggő) az összes körülmény egybevetésével, a bizonyítás során előterjesztett okirati bizonyítékok és a meghallgatott tanúk vallomásai mérlegelésével a bíróság feladata annak megítélése, hogy az elévülés nyugodott -e vagy sem. Ezzel egyidejűleg a törvényi szabályozás hátránya az, hogy példálózó jelleggel sem határozza meg az elévülés nyugvását eredményező okokat, tényeket, körülményeket, azonban az irányadó bírói gyakorlat során keletkezett jogerős döntések orvosolják ezt.

IRODALOM

- Csehi Zoltán (2016): Elévülés a személyiségi jogok rendszerében, az új Ptk-ra tekintettel. In: *In Medias Res*. V. évf., 2016/1. sz.
- Csehi Zoltán (2019): Az elévülés kezdő időpontja egyes kötelmi igények esetében – Avagy a „kezes babysitting” kérdéséről. In: Boóc Ádám (szerk.): *70: Studia in honorem Ferenc Fábian*. Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest.
- Csehi Zoltán (2019): Az időmúlás relativizálása az elévülés érvényesülésében: az elvülés céljának kérdéséhez. In: Koltay András – Landi Balázs – Menyhárt Attila (szerk.): *Lábady Tamás emlékkönyv*. Wolters Kluwer, Budapest.
- Gellért György (szerk.) (2003): *A polgári törvénykönyv magyarázata*. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest.
- Kazay László (2012): A szerződés megszűnésének egyes esetei. Az elévülés. In: Petrik Ferenc (szerk.): *Polgári jog: kommentár a gyakorlat számára*. 2. kiadás. ORAC Kiadó, Budapest.
- Koltay András – Landi Balázs – Menyhárt Attila (szerk.) (2019): *Lábady Tamás emlékkönyv*. Wolters Kluwer, Budapest.
- Lábady Tamás (1997): *A magyar magánjog (polgári jog) általános része*. Dialóg Campus, Budapest–Pécs.
- Leszkoven László (2021): Általános rendelkezések. In: Bodzási Balázs – Tókey Balázs (szerk.): *2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről kommentárja*. Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest.
- Osztovcics András (szerk.) (2014): *A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja*. III. kötet. Hatodik Könyv – Kötelmi Jog. Opten Informatikai Kft., Budapest.
- Petrik Béla – Vékás Lajos – Wellmann György (2013): *Polgári Jog. Kötelmi jog*. Első és második rész. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest.
- Pusztahelyi Réka (2015): *A magánjogi elévülés*. Novotni Alapítvány, Miskolc.
- Vékás Lajos (2016): *Szerződési jog. Általános rész*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.

JOGFORRÁSOK

- 1/2007 Polgári jogegységi határozat.
- 1/2014 Polgári jogegységi határozat.
- 4/2003 Polgári jogegységi határozat.
- A közvetítői tevékenységről szóló, 2002. évi LV. törvény 31. §.
- A Polgári Törvénykönyvről szóló, 1959. évi IV. törvény.
- A Polgári Törvénykönyvről szóló, 2013. évi V. törvény (Ptk.) 3:33.§ (2) bekezdése.
- BDT2010.2275.
- BH273/1979.
- BH101/2011.
- BH104/2005.
- BH18/2003.
- BH1980.470.
- BH1993/313.
- BH2000.100.
- BH2015.64.
- BH41/2013.
- BH652/1996.
- EBH2012.P8.
- Kúria Gfv.30.376/2018/6. számú eseti döntése.
- Kúria Pfv.21.044/2018/9. számú eseti döntése.
- Legfelsőbb Bíróság Pfv.I.22.629/1993/4. számú eseti döntése.
- Pk.34. számú állásfoglalás.
- Szegedi Ítéltábla Gf. I.30.353/2010. számú eseti döntése.
- Ptk. 3:167. § (4) bekezdés.
- Ptk. 4:208. § (3) bekezdés 2. mondata.
- Ptk. 5:35. §.
- Ptk. 6:1. § (3) bekezdés.
- Ptk. 6:130. §.
- Ptk. 6:21. §.
- Ptk. 6:22. §.
- Ptk. 6:23. §.
- Ptk. 6:24. §.
- Ptk. 6:35. § (2) bekezdés.
- Ptk. 6:35. § (3) bekezdés.
- Ptk. 6:48. §.
- Ptk. 6:532. §.
- Ptk. 6:533. §.
- Ptk. 6:538. §.
- Ptk. 6:563. §.
- Ptk. 6:59. § (2) bekezdés.
- Ptk. 8:3. § (1) és (2) bekezdései.

Szerényi Gábor grafikája